

شخصیت شما در آیینهای جیل هزاره‌گی

و منطقه، اسامی حیوانی این سالیان نیز در جنتری های مستخرجه‌ی خویش قید نموده می نویسند که سال مورد بحث به کدام حیوان تعلق دارد؛ و حتی این نام‌ها را به ترکی می نویسند؛ مانند اینکه سال ۱۳۸۴ هجری شمسی **تخافوی ئیل** یا سال مرغ است.

جیل هزاره‌گی یا سال دوازده حیوانی که از تقویم های ابتدایی بشر بوده؛ امروز در تمامی کشورهای جنوب شرق آسیا رسمیت داشته و در افغانستان، ایران و کشورهای پادریا نیز رواج جانبی دارد؛ دوره های دوازده ساله‌ایست که پیهم تکرار می یابند؛ یعنی سالها به جای تاریخ و عدد به نام حیوانات دوازده گانه نامگزاری شده اند. بجای سال ۱۳۸۴ گفته می شود سال مرغ. چون در زمان حیات یک انسان پنج یا شش دوره‌ی این سالها تکرار می گردد مردم به آسانی در می یابند که فلان حادثه که مثلا در سال اسب روی داده بود، چند سال پیش ازین بوده است و یا اینکه فلان شخصی که در سال مار تولد یافته از روی قیافه‌ی او می توان دریافت که چند بار سال مار در زنده گی او تکرار یافته است.

ستاره شناسان ما سالهای این دوره را چنین یاد می کنند:

- ۱ - سیچقان ئیل یا سال موش.
- ۲ - اود ئیل یا سال گاو.
- ۳ - بارس ئیل یا سال پلنگ.
- ۴ - توشقان ئیل یا سال خرگوش.
- ۵ - لوی ئیل یا سال نهنگ که در جنوب شرق آسیا آن را سال اژدها می خوانند.
- ۶ - ئیلان ئیل یا سال مار.
- ۷ - یونت ئیل یا سال اسب.
- ۸ - قوی ئیل یا سال گوسفند.
- ۹ - بیچی ئیل یا سال میمون.
- ۱۰ - تخافوی ئیل یا سال مرغ که در جنوب شرق آسیا سال خروس نامیده می شود.
- ۱۱ - ایت ئیل یا سال سگ.
- ۱۲ - تنکوز ئیل یا سال خوک.

در کشور عزیز ما با آنکه تقویم شمسی از دو، سه هزار سال پیش تا به امروز رایج بوده که گاهی تاریخ آن منشأ از آیین مزدیسنا گرفته و زمانی از دین مقدس اسلام. هنگامی پادشاهی آن را بر مبنای واقعی تاریخی عیار ساخته و وقتی هم دانشمندی براساس اصولی علمی. ولی در مجموع منبع این تاریخ بر مبنای گردش زمین به دور خورشید بوده که مردم ما اساس کشت و کار و امور زنده گانی خود را با آن عیار می ساخته اند. ولی در پهلوی آن، گاهشماری های دیگری نیز به شکل رسمی و غیر رسمی در بین مردم ما مروج است که مطالعه‌ی آنها سیر علم شناخت زمان را در کشور مان نشان داده، خالی از دلچسپی نمی باشد. تاریخ های هجری قمری، تقویم دهقانی، جیل هزاره گی، و تاریخ سالهای دوازده حیوانی که به انگلیسی آن را Zodiac می نامند، از نمونه های برجسته‌ی این تقویم ها می باشند.

جیل دهقانان هزاره و سالهای دوازده حیوانی که در اساس عین تقویم بوده، ریشه در فرهنگ مغولی - ترکی دارد و در طی حد اقل یک هزار سال گذشته در سرتاسر کشور ما در میان اقوام مختلف و ستاره شناسان خراسانزمین و پاردریا رایج بوده است. اگر چی برخی ها ادعا دارند که این گاهشماری بعد از حمله‌ی مغل در بین مردمان این حوزه رایج گردیده است، ولی موجودیت مردم هزاره در خراسان پیش از حمله‌ی مغل که بیتی از ناصر خسرو در مورد دوتار هزاره گی این موضوع را به اثبات می رساند، از یک طرف؛ و یادآوری این تقسیم بندی زمان در دیوان لغاتالترک محمود کاشغری که یک هزار سال پیش از امروز نوشته شده است، رواج گاهشماری بدون تاریخ یاد شده را حد اقل تا یک هزار سال پیش از امروز در سرزمین های مان مسجل می سازد. از همینروست که علاوه بر زمانشناسی دهقانان بر همین بنیاد، منجمین ما نیز در پهلوی ذکر سنوات مختلف مروج در کشور

در حدود هشتصد سال پیش از امروز دانشمند و سخنور نامور کشور ما ابونصر فراهی اسامی این سالیان را برای آموزش اطفال در کتاب **نصاب الصبيان** خویش چنین به‌نظم کشیده بود:

موش و بقر و پلنگ و خرگوش شمار

زین چار چو بگذری، پلنگ آید و مار

و انگاه به اسپ و گوسفندست حساب

حمدونه و مرغ و سگ و خوک آخر کار

هدف مقاله‌ی حاضر تحقیق در باره‌ی این سیستم گاهشماری نیست، بلکه بجای بررسی جنبه‌های علمی و فنی این مسأله به جنبه‌های تفننی آن می‌پردازیم، تا در ایام خجسته‌ی نوروز اسباب سرگرمی خواننده‌ی عزیز را فراهم آورده باشیم. علاقمندان برای معلومات دقیق‌تر می‌توانند به پژوهش دانشمند دنمارکی کلاوس فردیناند زیر عنوان فرهنگ هزاره که در سال ۱۹۵۹ در دنمارک به‌چاپ رسیده و ترجمه‌ی بخش‌هایی از آن توسط پوهاند شهرستانی در سال ۱۳۵۸ در مجله‌ی فرهنگ خلق منتشر گردیده است؛ مراجعه فرمایند.

همیشه در آغاز سال نو شنیده‌ایم که این سال، سال فلان حیوان است و ازینرو خصوصیات سال روان چنین و چنان خواهد بود. در پهلوی این مطلب مردمان ما و جنوب‌شرق آسیا برای متولدین این سالها نیز ویژه‌گی‌های مشترکی قایل اند که درین مقاله برای نخستین بار در مطبوعات افغانی به ملاحظه‌ی خواننده‌گرامی می‌رسد. دسته‌بندی خصوصیات مشترک متولدین این سالها که از زبان سه‌تن از دهقانان ستاره‌شناس هزاره در سال ۱۳۶۴ در زندان سیاسی پلچرخ‌ی روی زورق‌های سگرت یادداشت گردیده بود، با نتیجه‌ی تحقیقات ساحوی دانشمندان جاپانی که در حدود سی سال پیش صورت گرفته، انطباق عجیبی دارد. حاصل این پروژه که بیست سال پیش توسط این قلم در شهر دوشنبه به‌دری برگردانده شده بود، با امتزاج آن در گفته‌های دهقانان هزاره - که با کمال خجالت اسامی شریف‌شان را از یاد برده ام زیرا آنها بعد یکی دو هفته به واسطه‌ی کشتند آزاد گردیدند - برای بار نخست در تقویم سالنمای خراسان که توسط نگارنده استخراج گردیده، بار اول در ۱۳۶۹ در دهلی انتشار یافت و مدت یازده سال در آن کشور و کانادا دوام یافت، به چاپ رسیده بود. این دسته‌بندی را با افزایش و انطباق تاریخ‌های هجری شمسی و میلادی، خدمت خواننده‌ی عزیز آشیان تقدیم می‌کنیم. شما می‌توانید با یافتن تاریخ تولد تان در ستون‌های زیرین، دریابید که در سال کدام حیوان دنیا آمده‌اید و بعد با مطالعه همان ستون نقاط قوت و ضعف شخصیت تان را

در خواهید یافت. یقین داریم که بیش از هشتاد درصد صحت این مطالب را تأیید خواهید نمود.

سال موش سیپقان ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۳ - ۱۳۱۵ - ۱۳۲۷ - ۱۳۳۹ - ۱۳۵۱ - ۱۳۶۳ - ۱۳۷۵

سالهای میلادی: ۱۹۲۴ - ۱۹۳۶ - ۱۹۴۸ - ۱۹۶۰ - ۱۹۷۲ - ۱۹۸۴ - ۱۹۹۶

متولدین این سال ظاهر زیبا داشته، زحمتکش، کار دوست، تشریفاتی و رسمیت دوست هستند. هدفمندند و مطلب آشنا. همیشه جانب احتیاط را نگهدارند و توانایی پس‌انداز کردن پول خود را دارند. فقط احساس عمیق آنها را و می‌دارد که احتیاط را فراموش نمایند. نسبت به اشخاص محبوب خویش سخاوتمندند؛ زود آتشین می‌گردند، ولی قدرت آن‌را دارند که به‌زودی خشم خود را فروخورده، آرامش‌ظاهری را نگهدارند. انسانهای خرده‌گیر و عزت‌طلب‌اند و به غیبت از دیگران علاقه‌ی عجیبی دارند.

سال گاو اود ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۴ " ۱۳۱۶ " ۱۳۲۸ " ۱۳۴۰ " ۱۳۵۲ " ۱۳۶۴ - ۱۳۷۶

سالهای میلادی: ۱۹۲۵ " ۱۹۳۷ " ۱۹۴۹ " ۱۹۶۱ " ۱۹۷۳ " ۱۹۸۵ " ۱۹۹۷

زاده‌شده‌گان این سال توانمند، پرتاقت، کم‌گپ، مطمئن و قابل اعتماد اند. اغلب آنها غیروابسته اند. زود برافروخته می‌گردند و درین حالت دهشتناک بوده، حذر کردن از ایشان واجب است. هرچند خاموش و درونگرا هستند، ولی اگر لازم آید خوش‌صحت نیز می‌گردند. از لحاظ جسمانی و فکری برتری دارند. با آنکه دیگران آنها را لاقید و غیر سخنگیر می‌پندارند، شق و کله‌شخ بوده، از روبرو شدن با مخالفت خوش‌شان نمی‌آید. این گروه از مردم عشق را مانند ورزش وسیله‌ی سرگرمی می‌دانند و همین امر بعضا اسباب اختلاف بین آنها و نزدیکان‌شان را فراهم می‌سازد.

سال پلنگ

بارس نیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۵ " ۱۳۱۷ " ۱۳۲۹ " ۱۳۴۱ " ۱۳۵۳ " ۱۳۶۵ - ۱۳۷۷
سالهای میلادی: ۱۹۲۶ " ۱۹۳۸ " ۱۹۵۰ " ۱۹۶۲ " ۱۹۷۴ " ۱۹۸۶ " ۱۹۹۸

پیدا شده‌گان سال پلنگ حساس هستند. شیفته شادمانی بوده، نیکخواه ولی عصبی مزاج، والامقام و صاحب احترام اند؛ اما اغلب با بزرگان و آمرین شان درگیر اختلاف و کشمکش.

مردم قدر و قیمت فوق‌العاده‌یی به متولدین این سال قایل اند؛ زیرا آنها انسانهای مصمم و قاطع هستند؛ با اینهم اغلب عجولانه و نادرست تصمیم می‌گیرند و یا اینکه خیلی دیر به تصمیم درست نایل می‌آیند.

پلنگ زاده‌گان! خود پرست بوده، به همه چیز به‌دیده‌ی شک و تردید می‌نگرند؛ ولی عموماً مردانه صفت و پرتوان هستند.

سال خرگوش

توشقان نیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۶ - ۱۳۱۸ - ۱۳۳۰ - ۱۳۴۲ - ۱۳۵۴ - ۱۳۶۶ - ۱۳۷۸
سالهای میلادی: ۱۹۲۷ - ۱۹۳۹ - ۱۹۵۱ - ۱۹۶۳ - ۱۹۷۵ - ۱۹۸۷ - ۱۹۹۹

آنانیکه در سال خرگوش به دنیا آمده اند، انسان های ویژه‌یی هستند. با استعداد و شهرت طلب اند و کار های شان همواره توأم با موفقیت است. نیکخواه، خویشتندار، مطمئن، قابل اعتماد، دارای طبع بلند و مناعت نفس اند. دیگران را به‌وجود می‌آورند. از جهت مادی همیشه کامیاب اند. غیبت را دوست دارند.

اشخاص زاده شده درین سال بی‌کینه بوده مخصوصاً در برابر دوستان و عزیزان خویش هیچگونه کینه‌یی نمی‌ورزند؛ در حالیکه هیچ‌گونه دل‌بسته‌گی‌یی نیز به آنان نشان نمی‌دهند. این گروه از مردم کارمندان خوب، پاک‌وجدان و با مسؤولیت بوده، عجب، وقار، تشریفات و رسمیت پرستی را عزیز می‌دارند.

سال نهنگ

لوی نیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۷ - ۱۳۱۹ - ۱۳۳۱ -
۱۳۴۳ - ۱۳۵۵ - ۱۳۶۷ - ۱۳۷۹
سالهای میلادی: ۱۹۲۸ - ۱۹۴۰ - ۱۹۵۲ -
۱۹۶۴ - ۱۹۷۶ - ۱۹۸۸ - ۲۰۰۰

آنانیکه در سال نهنگ که در سیستم دوره‌ی دوازده‌حیوانی جنوب شرق آسیا سال ازدها خوانده می‌شود؛ دیده به جهان گشوده اند، انسانهای تندرست و صحتمند بوده، بسیار فعال و هیجانی اند. گاهگاهی کله‌شخ و شریر نیز می‌گردند، ولی به‌صورت عموم صدیق، راستگو حساس و قاطع اند.

اینها با آنکه خود رأی و صریح بوده، آشکارا سخن می‌گویند، میتوان به‌ایشان اتکا نمود؛ زیرا همیشه پخته و با اساس اند. نازک‌دل نیستند ولی توانایی دلسوز شدن را دارند. به‌دیگران موقع می‌دهند که بر ایشان حکم کنند. از گمراهی زود رهایی می‌یابند. اغلب مردم متولدین این سال را دوست دارند؛ ولی خود شان به‌این مطلب باور ندارند.

زاده‌گان سال نهنگ یا بسیار زود تشکیل خانواده می‌دهند و یا اینکه مجرد باقی می‌مانند.

سال مار

نیلان نیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۸ - ۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ - ۱۳۴۴ -
۱۳۵۶ - ۱۳۶۸ - ۱۳۸۰ -

سالهای میلادی: ۱۹۲۹ - ۱۹۴۱ - ۱۹۵۳ - ۱۹۶۵ - ۱۹۷۷ - ۱۹۸۹ - ۲۰۰۱

آنانیکه در سال مار قدم به عرصه‌ی هستی نهاده اند، انسان‌های مرموز بوده، ولی طبیعتاً خردمند اند. با آنکه پولدار و متمول می‌باشند، اغلب ممسک و متکبر اند؛ ولی گاهی می‌توانند همدرد دیگران باشند و به آنان یاری رسانند. اینها آدم‌های متکی به‌خود بوده، به‌دیگران کمتر اعتماد می‌کنند. قاطع، هدفمند و اندکی مطلب‌آشنا هستند. از نابرابری‌ها اندوهگین می‌گردند. بی‌پروا هستند و این امر اغلب به‌پیچیده شدن مناسبات خانواده‌گی شان منجر می‌گردد.

این مردم ظاهر زیبا داشته و از قوه‌ی جنسی قوی برخوردار اند.

سال اسب یونت ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۰۹ - ۱۳۲۱ - ۱۳۳۳ - ۱۳۴۵ - ۱۳۵۷ - ۱۳۶۹ - ۱۳۸۱
سالهای میلادی: ۱۹۳۰ - ۱۹۴۲ - ۱۹۵۴ - ۱۹۶۶ - ۱۹۷۸ - ۱۹۹۰ - ۲۰۰۲
زاده‌گان سال اسب مردمان خوشحال و با شهرت اند. از پول به‌طریق نیک و به‌جا استفاده می‌کنند. عاقل اند و مؤثر. دیگران را زود زیر تأثیر شان قرار می‌دهند. پرگویند و با استعداد، کارهای شان اغلب با موفقیت همراهست؛ اعتماد به‌نفس دارند و قدر خود را می‌دانند. به‌جنس مقابل بی‌پروا نیستند. احساس چنین مردم اگر بیدار گردد، به‌غیر از وظایف روزانه دیگر همه چیزها را فراموش می‌کنند. اجتماعی اند، از دلخوشی، مجلس و گردهمایی‌ها بی‌حد لذت می‌برند. اینها بسیار دوست دارند تا در مرکز و محراق توجه دیگران قرار داشته باشند. آزاد فکر و مستقل بوده، مسؤولیت‌ها را جدی نمی‌گیرند؛ ولی با تصمیم خویش عمل می‌کنند.

سال گوسفند قوی ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۱۰ - ۱۳۲۲ - ۱۳۳۴ - ۱۳۴۶ - ۱۳۵۸ - ۱۳۷۰ - ۱۳۸۲
سالهای میلادی: ۱۹۳۱ - ۱۹۴۳ - ۱۹۵۵ - ۱۹۶۷ - ۱۹۷۹ - ۱۹۹۱ - ۲۰۰۳

انسان‌هایی که در سال گوسفند قدم به عرصه‌ی وجود گذاشته‌اند، قابلیت خاصی در صنایع نفیسه دارند. در نگاه اول همه کارهای اینها خوب به‌نظر می‌رسد. اغلب کمرو، شرمندوک، محجوب و گوشه‌گیر اند. در انتخاب‌ج راه‌ها تردید و دو دلی نشان می‌دهند. قاطع نیستند. این گروه مردم متدین بوده و در هرگونه عقاید و باورهای خویش استواری نشان می‌دهند. گپ‌دان، کج‌بحث و خرده‌گیر نیستند. کار و وظیفه‌ی خود را دوست دارند و به‌شدت خواهان شرایط خوب برای زنده‌گی خویش اند. پولدار نیستند، اما طبع بلند دارند. با ملاحظه و نیکخواه می‌باشند.

سال میمون بیچی ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۱۱ - ۱۳۲۳ - ۱۳۳۵ - ۱۳۴۷
سالهای میلادی: ۱۳۵۹ - ۱۳۷۱ - ۱۳۸۳

سالهای میلادی: ۱۹۳۲ - ۱۹۴۴ - ۱۹۵۶ - ۱۹۶۸ - ۱۹۸۰ - ۱۹۹۲ - ۲۰۰۴
کسانی که در سال میمون یا شادی دیده به دنیا وا کرده‌اند، انسان‌های مرموز و غیر قابل اعتماد اند. عاقل، فعال و چالاک و مبتکر بوده؛ مسایل پیچیده را به‌زودی حل می‌کنند، اما کاری را به‌سامان نمی‌رسانند. اینها را که می‌خواهند دشوارترین امور را در یک لحظه انجام دهند؛ از راه در پیش گرفته‌ی شان برگرداندن نهایت مشکل است. کوچکترین مانع در راه شان، اینها را دلزده و ناامید می‌گرداند. این دسته‌ی آدمیزاده صاحب عقل سلیم بوده، درست تصمیم می‌گیرند. کنجکاو و دانایند. بسیار می‌خوانند. حافظه قوی و خاطر خوب دارند. به‌خود اعتماد داشته و همیشه اعتراض می‌کنند. صاحب شهرت اند و به‌آسانی به این مقام می‌رسند.

سال مرغ تخافوی ئیل

سالهای خورشیدی: ۱۳۱۲ - ۱۳۲۴ - ۱۳۳۶ - ۱۳۴۸ - ۱۳۶۰ - ۱۳۷۲ - ۱۳۸۴
سالهای میلادی: ۱۹۳۳ - ۱۹۴۵ - ۱۹۵۷ - ۱۹۶۹ - ۱۹۸۱ - ۱۹۹۳ - ۲۰۰۵

متولدین سال مرغ متفکر، بااستعداد و زحمتکش هستند. می‌کوشند وظایف خود را به‌صورت کامل به‌انجام برسانند؛ حتی کارهایی را که از توان و امکان آنها خارج نیز باشد در بسر رسانیدن آن مصر بوده، تقلا به‌خرج می‌دهند. با دیگران به‌زودی محشور و همصحبت شده نمی‌توانند. این گروه راست و صادق بوده، به‌راستی و حقیقت‌پروری خویش باور کامل دارند. انسان‌های باگذشت و راز نگهدارند. در حالت ناداری و دارنده‌گی یکسانند. در نظر قاطع می‌نمایند. مردم‌گریز اند و نقشه‌ها و برنامه‌های شان هیچگاه عملی نمی‌گردد. گاهی در زنده‌گی موفق اند و گاهی ناموفق. خود را زیاد دوست دارند. انسان‌های عجیبی هستند. به‌ابراز شجاعت و کارنمایی قدرت

عجیبی دارند.

سال سگ ایت ئیل

سالهای خورشیدی : ۱۳۱۳ - ۱۳۲۵ - ۱۳۳۷ - ۱۳۴۹ - ۱۳۶۱ - ۱۳۷۳ - ۱۳۸۵
سالهای میلادی : ۱۹۳۴ - ۱۹۴۶ - ۱۹۵۸ - ۱۹۷۰ - ۱۹۸۲ - ۱۹۹۴ - ۲۰۰۶

آنهایی که در سال سگ دیده به جهان باز کرده اند، خصوصیات نیک انسانی دارند . صادق، راستگو، قابل اعتماد و راز نگهدارند . اینها خود را دوست داشته اند کی مغرور و کله‌شخ هستند. دو رو نیستند، شایق ثروت بوده و دولت‌مند می گردند . اینها همه امور را به نظر انتقادی می نگرند. تیز زبان و حقیقت پرست اند . چون انسان‌های با هدف و مفکوره هستند، در کار و فعالیت‌های خویش آگاه بوده، می دانند که برای چی مبارزه و تلاش به خرج می دهند. همه کار‌های را به آخر رسانیده در همه امور کامیاب اند . از میان متولدین این سال رهبران خوبی تبارز می کند.

سال خوک تنکوز ئیل

سالهای خورشیدی : ۱۳۱۴ - ۱۳۲۶ - ۱۳۳۸ - ۱۳۵۰ - ۱۳۶۲ - ۱۳۷۴ - ۱۳۸۶
سالهای میلادی : ۱۹۳۵ - ۱۹۴۷ - ۱۹۵۹ - ۱۹۷۱ - ۱۹۸۳ - ۱۹۹۵ - ۲۰۰۷

گروه مردمانی که در سال خوک به دنیا آمده اند، دلیر و از خود گذر بوده، می توانند خود را در راه دیگران قربان سازند. راستگار، راستگو و رستگارند . در هر کاری نیرو صرف نموده، عقب‌نشینی برای شان معنایی ندارد. مردانه و با ثبات اند و دوستان شان را در مشکلات تنها نمی گذارند. کم سخن و مهربانند. بسیار می خوانند و بسیار می دانند . در میان آنها بعضا کسانی نیز پیدا می شود که بیش از حد پرگو هستند. به اشخاص مورد علاقه‌ی خویش توجه بسیار جدی مبذول می دارند.

زنده‌گی خانواده‌گی این دسته از اشخاص به بسیار خوبی سپری می گردد؛ زیرا اینها توانایی فوق العاده‌یی برای حل مسایل مشکل آفرین دارند